

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2017/2370,

18. detsember 2017,

Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia („strateegia“), mille III peatükis on loetelu massihävitusrelvade leviku tõkestamise meetmetest, mida on vaja võtta nii liidus kui kolmandates riikides.
- (2) Liit viib strateegiat aktiivselt ellu ja rakendab selle III peatükis loetletud meetmeid, eelkõige eraldades rahalisi vahendeid konkreetsete projektide toetamiseks, mille eesmärk on tugevdada mitmepoolset massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi ja mitmepoolseid usaldust suurendavaid meetmeid. Ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitlev Haagi tegevusjuhend („tegevusjuhend“) on nimetatud mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi lahutamatu osa.
- (3) Nõukogu võttis 17. novembril 2003 vastu ühise seisukoha 2003/805/ÜVJP ⁽¹⁾. Nimetatud ühises seisukohas kutsutakse liitu üles muu hulgas veenma võimalikult paljusid riike tegevusjuhendile alla kirjutama, eelkõige selliseid riike, kellel on võime kasutada ballistilisi rakette, samuti edasi arendama ja rakendama tegevusjuhendit ja eelkõige selle usaldust suurendavaid meetmeid, ning edendama tihedamaid vastastikuseid seoseid tegevusjuhendi ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni („ÜRO“) mitmepoolse massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi vahel.
- (4) Nõukogu võttis 8. detsembril 2008 vastu nõukogu järeldused ja dokumendi „Euroopa Liidu uued tegevussuunad massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastases võitluses“. Selles dokumendis märgitakse muu hulgas, et massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide levik on jätkuvalt üks suuremaid julgeolekuprobleeme ning et massihävitusrelvade leviku tõkestamise poliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika oluline osa.
- (5) Nõukogu võttis 18. detsembril 2008 vastu otsuse 2008/974/ÜVJP ⁽²⁾ tegevusjuhendi toetuseks strateegia rakendamise raames.
- (6) Nõukogu võttis 23. juulil 2012 vastu otsuse 2012/423/ÜVJP ⁽³⁾. See otsus võimaldas edukalt edendada tegevusjuhendi ülemaailmset kohaldamist ja selle põhimõtete järgimist.

⁽¹⁾ Nõukogu 17. novembri 2003. aasta ühine seisukoht 2003/805/ÜVJP massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku tõkestamist käsitlevate mitmepoolsete lepingute ülemaailmse kohaldamise ja tugevdamise kohta (ELT L 302, 20.11.2003, lk 34).

⁽²⁾ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta otsus 2008/974/ÜVJP ballistiliste rakettide leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendi toetuseks massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 345, 23.12.2008, lk 91).

⁽³⁾ Nõukogu 23. juuli 2012. aasta otsus 2012/423/ÜVJP ballistiliste rakettide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia ja nõukogu ühise seisukoha 2003/805/ÜVJP rakendamise raames (ELT L 196, 24.7.2012, lk 74).

- (7) Nõukogu võttis 15. detsembril 2014 vastu otsuse 2014/913/ÜVJP⁽¹⁾. See otsus on aidanud tegevusjuhendit propageerida ja seeläbi soodustati tegevusjuhendi allkirjastamist uute liikmete poolt. Liidu prioriteediks on tegevusjuhendile alla kirjutanud ja mitte alla kirjutanud riikide vahelise dialoogi jätkumine, eesmärgiga veelgi edendada tegevusjuhendi ülemaailmset kohaldamist ning samuti parandada selle rakendamist ja täiustamist. Käesolev otsus peaks nimetatud protsessi toetama.
- (8) Üldisemalt põhjustab rahvusvahelisele kogukonnale üha suuremat muret massihävitusrelvi kanda suutvate ballistiliste raketide levik, eelkõige raketiprogrammid Lähis-Idas, Kirde-Aasias ja Kagu-Aasias.
- (9) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu („ÜRO Julgeolekunõukogu“) rõhutas resolutsioonis 1540 (2004) ja kordas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1977 (2011) ja 2325 (2016), et tuuma-, bioloogiliste ja keemiarelvade ja nende kande vahendite levik kujutab ohtu rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule ning pani riikidele kohustuse muu hulgas hoiduda valitsusväliste osalejate mis tahes viisil toetamisest tuuma-, keemia- ja bioloogiliste relvade ja nende kandesüsteemide väljatöötamisel, omandamisel, tootmisel, omamisel, transportimisel, üleandmisel või kasutamisel. Tuumaa-, keemia- ja bioloogiliste relvade ja nende kande vahendite poolt rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule põhjustatavat ohtu kinnitati veel kord ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1887 (2009) tuumarelvade leviku tõkestamise ja tuumadesarmeerimise kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Kooskõlas massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegiaga („strateegia“), milles seatakse eesmärgiks järgida, rakendada ja tugevdada mitmepoolseid desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevaid lepinguid, toetab liit ka edaspidi ballistiliste raketide leviku tõkestamist käsitlev Haagi tegevusjuhendi („tegevusjuhend“) ülemaailmset kohaldamist, täielikku rakendamist ja täiustamist.
2. Strateegia kohastele meetmetele vastavad tegevused, mis toetavad tegevusjuhendit, koosnevad piirkondlikest ja allpiirkondlikest seminaridest, konverentsidest, ekspertide külastustest, teadusuuringutest, teavitamisest ja teabevahetusest, ning rahvusvaheliste konverentside raames toimuvatest kõrvalüritustest.
3. Tegevuste eesmärk on
 - a) edendada tegevusjuhendi allkirjutamist üha suurema arvu riikide poolt ja lõpuks selle ülemaailmset kohaldamist;
 - b) toetada tegevusjuhendi täielikku rakendamist;
 - c) edendada tegevusjuhendile alla kirjutanud ja mitte alla kirjutanud riikide vahelist dialoogi, et aidata suurendada usaldust ja läbipaistvust, julgustada vaoshoitust ning suurendada stabiilsust ja julgeolekut kõigi jaoks;
 - d) parandada tegevusjuhendi nähtavust ja suurendada üldsuse teadlikkust ballistiliste raketide leviku riskidest ja ohtudest;
 - e) uurida, eelkõige teadusuuringute abil, võimalusi täiustada tegevusjuhendit ning edendada tegevusjuhendi ja teiste asjakohaste mitmepoolsete instrumentide nagu raketitehnoloogia kontrollirežiimi, ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni avakosmosesse lennutatud objektide registri vahelist koostööd.
4. Projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab kõrge esindaja.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide tehnilist rakendamist teostab *Fondation pour la recherche stratégique* (FRS). FRS täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja FRSiga vajalikud kokkulepped.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. detsembri 2014. aasta otsus 2014/913/ÜVJP Haagi tegevusjuhendi ja ballistiliste raketide leviku tõkestamise toetamise kohta massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames (ELT L 360, 17.12.2014, lk 44).

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide rakendamise lähtesummaks on 1 878 120,05 eurot.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja eeskirjadele.
3. Järelevalvet lõikes 2 osutatud kulutuste nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon FRSi kaesoleva otsuse vastuvõtmisel kindlaks määratud lähtesumma osas toetuslepingu. Toetuslepingule kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾ toetusi käsitlevaid sätteid. Toetuslepingus sätestatakse, et FRS tagab liidu abi nähtavuse, mis vastab selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud toetuslepingu niipea kui võimalik pärast kaesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu nimetatud protsessis esilekerkinud raskustest ja toetuslepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule kaesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes FRSi poolt koostatud korrapärastest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Kaesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Kaesolev otsus kaotab kehtivuse 40 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud toetuslepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates kaesoleva otsuse jõustumisest ei ole nimetatud toetuslepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 18. detsember 2017

Nõukogu nimel
eesistuja
K. SIMSON

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

LISA

1. EESMÄRGID

Käesoleva otsuse peamine eesmärk on edendada erimeetmete abil ja kooskõlas massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegiaga ballistiliste raketite leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhendi („tegevusjuhend“) ülemaailmset kohaldamist, täielikku rakendamist ja täiustamist.

Käesolev otsus toetab liidu diplomaatilist suhtlust tegevusjuhendile alla kirjutanud riikide ja tegevusjuhendile mitte alla kirjutanud riikidega. Seoses sellega on asjakohased liidu sõnumid järgmised:

a) tegevusjuhendile alla kirjutanud riikidele:

- i) tegevusjuhendi täieliku rakendamise tähtsus, eelkõige tegevusjuhendis ette nähtud iga-aastaste deklaratsioonide ja raketite laskmisele eelnevate teadete kaudu;
- ii) tegevusjuhendi täieliku kasutamise julgustamine, et edendada läbipaistvust ja usaldust nii piirkondlikult kui ka rahvusvaheliselt ning aidata vähendada ja tõkestada massihävitusrelvade kandmiseks kasutatavate ballistiliste raketite levikut;

b) tegevusjuhendile mitte alla kirjutanud riikidele:

- i) innustada tegevusjuhendile alla kirjutama ning sellega aidata teha laiemaid mitmepoolseid jõupingutusi massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamiseks;
- ii) kasutada ära tegevusjuhendi sätteid, et aidata kaasa piirkondlike pingete vähendamisele ja usalduse suurendamisele, edendades suuremat julgeolekut kõigi jaoks.

Lisaks kasutatakse käesolevat otsust selleks, et aidata rahastada piiratud arvu teadusuuringuid, mis käsitlevad tegevusjuhendi ja teiste asjakohaste mitmepoolsete instrumentide nagu raketitehnoloogia kontrollirežiimi (MTCR), ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni avakosmosesse lennutatud objektide registri vahelist sünergiat.

Käesoleva otsuse eesmärk on ka toetada rahvusvahelise kogukonna jätkuvat poliitilist dialoogi avakosmose julgeoleku ja jätkusuutlikkuse üle, eelkõige andes piiratud rahalist toetust ÜRO Desarmeerimisuringute Instituudi (UNIDIR) korraldatud iga-aastastele kosmosekonverentsidele Genfis.

2. MEETMED

2.1. Meetmete eesmärgid

- a) edendada tegevusjuhendi allkirjastamist üha suurema arvu riikide poolt ja lõpuks selle ülemaailmset kohaldamist;
- b) toetada tegevusjuhendi täielikku rakendamist tegevusjuhendile allakirjutanud riikides;
- c) edendada tegevusjuhendile alla kirjutanud ja mitte alla kirjutanud riikide vahelist dialoogi, et suurendada usaldust ja läbipaistvust, julgustada vaoshoitust ning suurendada stabiilsust ja julgeolekut kõigi jaoks;
- d) suurendada tegevusjuhendi nähtavust ja üldsuse teadlikkust ballistiliste raketite leviku riskidest ja ohtudest;
- e) uurida, eelkõige teadusuuringute abil, võimalusi tegevusjuhendi täiustamiseks ning koostöö edendamiseks tegevusjuhendi ning teiste asjakohaste mitmepoolsete instrumentide nagu MTCRI ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) vahel.

2.2. Meetmete kirjeldus

- a) FRS korraldab teavitustegevusi piirkondlike või allpiirkondlike seminaride ja eksperdimissioonide kujul, eesmärgiga
 - i) suurendada teadlikkust ballistiliste raketite leviku riskide ja probleemide kohta;
 - ii) luua asjaomastele ekspertidele platvorm, kus saaks (Chatham House'i põhimõtte kohaselt) mitteametlikult arutada strateegilisi küsimusi ja sellega aidata suurendada riikidevahelist usaldust, ja
 - iii) edendada liidu eesmarke seoses tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamise, täieliku rakendamise ja täiustamisega.

FRS korraldab kuni üheksa piirkondlikku või allpiirkondlikku üritust, sealhulgas Ladina-Ameerikas ja Kariibi piirkonnas, Lähis-Idas/Aafrikas ja Kagu-Aasias, ning kuni kuus riigipõhist eksperdimissiooni tegevusjuhendile mitte alla kirjutanud riikidesse. Kõik nimetatud üritused toimuvad tihedas koostöös vastavate vastuvõtivate riikide valitsusasutustega ning vajaduse korral (teiste) asjakohaste akadeemiliste ringkondadega.

- b) FRS korraldab kuni kuus tegevusjuhendile pühendatud kõrvalüritust, mis toimuvad rahvusvaheliste konverentside raames, eelkõige tegevusjuhendi korralisel aastakoosolekul Viinis ja ÜRO Peaassamblee esimese komitee istungjärgul New Yorgis. Sellised kõrvalüritused on kavandatud aitama süvendada tegevusjuhendi ja ÜRO vahelisi suhteid, kooskõlas ÜRO Peaassambleel 5. detsembril 2016 vastu võetud resolutsiooniga 71/33.
- c) FRS korraldab tihedas koostöös asjaomaste ametiasutustega rahvusvahelisele eksperdirühmale kosmodroomi külastuse, vastavalt tegevusjuhendi artikli 4 punkti a alapunkti ii kolmandale taandele.
- d) FRS kannab liidu eraldatud toetusest kolm korda 29 240,00 eurot UNIDIRile, et aidata rahastada UNIDIRi igaaastaseid kosmosejulgeoleku konverentse ja aidata sellega kaasa tegevusjuhendi toetamise üldisele eesmärgile. FRS ja UNIDIR tagavad nendel konverentsidel liidu nähtavuse, mis vastab liidu panuse suurusele.
- e) FRS tellib ja avaldab vähemalt neli taustauuringut tegevusjuhendiga seotud küsimustes, sealhulgas ühe või mitu taustauuringut seoste kohta tegevusjuhendi ja teiste asjakohaste mitmepoolsete instrumentide nagu MTCRI ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) vahel. Sellel eesmärgil saab FRS sisendeid kõigilt uurimisintituutidelt, mis on massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise ELi konsortsiumi osad või sellega seotud. Taustauuringute teemad lepivad kokku FRS ja Euroopa välisteenistuse vastavad talitused.
- f) FRS kohustub tegelema teabevahetuse ja teavitamisega, millel on kaks eesmärki – edendada tegevusjuhendi ja liidu poolt tegevusjuhendisse antava panuse nähtavust. FRS töötab välja teabevahetuse ja teavitamise üksikasjaliku kava, mille peavad heaks kiitma Euroopa välisteenistus ja komisjon.

2.3. Meetmete tulemused

- a) tegevusjuhendile allakirjutanud riikide arvu suurenemine;
- b) tegevusjuhendi parem rakendamine tegevusjuhendile allakirjutanud riikide seas;
- c) poliitikakujundajate, seadusandjate, ekspertide ja avalikkuse suurem teadlikkus tegevusjuhendile allakirjutamise ja selle rakendamise tähtsusest;
- d) tegevusjuhendi ülemaailmse kohaldamise, täieliku rakendamise ja täiustamisega seotud liidu jõupingutuste suurem nähtavus.

3. PARTNERID MEETMETE ELLUVIIMISEL

FRS, kes tegutseb tihedas koostöös Euroopa välisteenistusega, jätkab tulemuslike partnerluste arendamist huvitatud piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide, riiklike asutuste, teadusinstituutide ja teiste asjakohaste asutustega.

Punkti 2.2 alapunktis e sätestatud meetme rakendamisel teeb FRS tihedat koostööd UNIDIRiga.

4. KOOSTOIME LIIDU JÕUPINGUTUSTEGA

Lähtudes regulaarsest FRSi tagasisidest oma tegevuse kohta, võib liit otsustada neid jõupingutusi täiendada suunatud diplomaatilise tegevuse abil, mille eesmärk on riikide poolt tegevusjuhendile allakirjutamise ja selle rakendamise tähtsuse alase teadlikkuse suurendamine.

5. MEETMETEST KASUSAAJAD

- a) nii tegevusjuhendile allakirjutanud kui ka mitte allakirjutanud riigid;
- b) valitsusametnikud, poliitikakujundajad, reguleerivad asutused, eksperdid;

- c) rahvusvahelised, piirkondlikud ja allpiirkondlikud organisatsioonid;
- d) akadeemilised ringkonnad ja kodanikuühiskond;
- e) tegevusjuhendi eesistuja.

6. **KOHT**

FRS valib kohtumiste, seminaride ja teiste ürituste võimalikud toimumiskohad, konsulteerides Euroopa välis teenistuse vastavate talitustega. Kohtade valimisel kasutavate kriteeriumite hulka kuuluvad konkreetse piirkonna asjaomase riigi või valitsustevahelise organisatsiooni tahe ja pühendumus korraldada üritus. Riikide külastuste konkreetsed kohad või riigipõhine tegevus sõltub huvitatud riikide või valitsustevaheliste organisatsioonide kutsetest.

7. **KESTUS**

Tegevuste hinnanguline kestus on kokku 36 kuud.
